NORAKSTS
Lieta Nr.42588506
A1468-08/19

S P R I E D U M S
L a t v i j a s t a u t a s v ā r d ā

Rīgā 2008.gada 21.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis V.Vazdiķis,

piedaloties pieteicējam *Dz.M.*, atbildētāja Ādažu novada domes pārstāvim Maijai Dadzei

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *Dz.M.* pieteikuma par Ādažu novada domes faktisko rīcību, kas izpaudusies tādējādi, ka Ādažu novada dome nav sniegusi atbildes uz 2006.gada 30.jūlija un 2006.gada 31.augusta iesniegumiem likumā noteiktajā termiņā, ka atbildes nav sniegtas pēc būtības, kā arī par to, ka Ādažu novada dome nav pārsūtījusi iesniegumus pēc piekritības un nav izdots administratīvs akts, par pienākuma uzlikšanu Ādažu novada domei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, kā arī par morālā kaitējuma un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu Ls10 000 apmērā sakarā ar Ādažu novada domes faktisko rīcību un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu Ls150 000 apmērā par *M.M.* saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumu nepiešķirtajiem 1,17ha zemes.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Ādažu novada dome 2006.gada 5.septembrī ar vēstuli Nr.01-12-7/110 (turpmāk arī – Vēstule*)* sniedza atbildi uz *Dz.M.* 2006.gada 31.jūlijā un 2006.gada 30.augustā reģistrētajiem iesniegumiem, sniedzot sekojošu informācija:

[1.1] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2000.gada 18.janvārī ar spriedumu civillietā C-288/8 atzina *M.M.* tiesības uz pienākošos mantojuma daļu 4,9ha platībā. *M.M.* atzītas tiesības saņemt 4,9ha līdzvērtīgu zemi citā vietā par „Kaktiņu" zemi uz kuru īpašuma tiesības vecajās robežās nav atjaunojamas. Tiesas spriedums nav pārsūdzēts.

[1.2] 2003.gada 15.aprīlī Ādažu pagasta padome ar lēmumu Nr.4 piešķīra *M.M.* pastāvīgā lietošanā līdzvērtīgu zemi 3,4ha platībā piemājas saimniecības „Veckaktiņi" uzturēšanai. Zemes kopplatība var tikt precizēta pēc robežu kadastrālās uzmērīšanas.

[1.3] Ādažu novada domes kompetencē neietilpst jautājumi par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem. Ādažu pagasta zemes komisija ir likvidēta 1998.gada 21.janvārī. Funkcijas, kuras noteiktas likuma „Par zemes komisijām" 2.pantā no 1998.gada 21.janvāra pārņēmusi Valsts zemes dienesta Rīgas rajona nodaļa (šobrīd Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālā nodaļa).

[1.4] Īpašuma tiesības uz lietošanā piešķirto „Veckaktiņu" zemi var tikt nostiprinātas Rīgas rajona zemesgrāmatu nodaļas Ādažu pagasta zemesgrāmatā (Mārstaļu ielā 19, Rīgā) pēc mantojuma apliecības saņemšanas pie zvērināta notāra un zemes robežu plāna izgatavošanas, ko veic licencēts mērnieks vai mērniecības firma.

[1.5] Darījumus var veikt tikai ar to zemi, uz kuru īpašuma tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

[1.6] Zemes nodoklis par 2006.gadu „Veckaktiņu" zemei ir nomaksāts, parādu nav.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 23.novembrī saņemts *Dz.M.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums, kurš pamatots ar sekojošiem apsvērumiem.

[2.1] Ādažu pagasta padome ar 2003.gada 15.aprīļa sēdes lēmumu Nr.4 pieteicēja mātei *M.M.* piešķīra zemi 3,4ha platībā, kā līdzvērtīgu zemi bijušā īpašuma vietā pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju fiziskām personām.

[2.2] Pēc mātes nāves 2006.gada 26.aprīlī pieteicējs likumā noteiktajā kārtībā pieteica savas tiesības uz mātes atstāto mantojumu.

[2.3] 2006.gada 31.jūlijā Ādažu novada domē reģistrēts pieteicēja iesniegums, kurā lūgts izskaidrot kur, kādos termiņos, kādā kārtībā un kādi dokumenti ir jāiesniedz, lai iegūtu īpašumā mātei piederējušo zemi, kā arī lūgts informēt vai pieteicējam šī zeme jāprivatizē.

[2.4] Mēneša laikā nesaņemot atbildi, pieteicējs 2006.gada 30.augustā vērsās Ādažu novada domē ar atkārtotu iesniegumu, kurā norādīja, ka vēlas saņemt zemi, kura viņa mātei pienākas pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2000.gada 18.janvāra spriedumu civillietā C-288/8, un paziņoja, ka apņemas viena vai divu gadu laikā nokārtot visas ar šo jautājumu saistītās formalitātes.

[2.5] Ādažu novada dome uz abiem minētajiem iesniegumiem atbildējusi 2006.gada 5.septembrī, tas ir pēc likumā noteiktā termiņa, bez tam neko nav paskaidrojusi jautājumā par to, vai pieteicējam ir jāiesniedz pieteikums par mantojamā nekustamā īpašuma privatizāciju vai izpirkšanu.

Pieteicējs savu 2006.gada 30.augusta iesniegumu bija adresējis Ādažu pagasta zemes komisijai, kura ir likvidēta un kuras funkcijas pārņēmusi Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālā nodaļa. Pieteicēja ieskatā Ādažu novada domes pienākums bija pārsūtīt viņa iesniegumu pēc piekritības. Pieteicējam nav

skaidrs vai 2006.gada 30.augusta iesniegums nav uzskatāms par likumā paredzēto lauku zemes izpirkšanas pieprasījumu.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2007.gada 1.janvārī saņemti Ādažu novada domes (turpmāk arī – atbildētājs) paskaidrojumi, kuri pamatoti ar sekojošiem apsvērumiem.

[3.1] Pieteicēja viena prasība piešķirt viņam zemi 1,5ha platībā, kura saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2000.gada 18.janvāra spriedumu civillietā C-288/8 pienākusies viņa mirušajai mātei, bet nav tikusi piešķirta, ir pretrunā ar otru prasību samaksāt kompensāciju Ls150 000 apmērā par minēto zemi.

[3.2] Atbildētāja kompetencē neietilpst īpašuma tiesību atzīšana uz pieteicēja mantoto nekustamo īpašumu. Pieteicējam, lai noformētu uz sava vārda mātei piešķirto zemi, nepieciešams juridiski iestāties savas mātes mantisko attiecību kopībā – tas notiks saņemto mantojuma apliecību. Pieteicējam uz atbildētāja paskaidrojumu sniegšanas brīdi šādas apliecības nav, tādēļ atbildētajam pagaidām nav pamata izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvu aktu. Pieteicējs īpašuma tiesības uz zemi ir ieguvis mantojot, tāpēc šādu īpašuma tiesību atsevišķa atzīšana nav nepieciešama.

[3.3] Pieteicējs manto visas tās subjektīvās tiesības, kuras atstājis mantojuma atstājējs, tajā skaitā realizētās vai nerealizētās subjektīvās publiskās tiesības un saistības. Ja mantojuma atstājēja nav realizējusi kādas savas subjektīvās tiesības, tad pieteicējs manto arī šādas bezdarbības rezultātā radušās tiesiskās sekas. Iestājoties mantojumā, pieteicējs neiegūst nekādas jaunas tiesības to vietā, kuras nav izmantojis mantojuma atstājējs. Arī mantojuma atstājēja nokavētie procesuālie termiņi neatjaunojas.

[3.4] Ar Ādažu pagasta Tautas deputātu padomes 1992.gada 7.augusta 20.sasaukuma 14.sesijas lēmumu pieteicēja mātes māsai *V.Z.* piešķirta pastāvīgā lietošanā „Kaktiņu" māju zeme 7,8ha platībā vēsturiskajās robežas. *M.M.* bija rezervēta zeme 3,4ha platībā un piešķirta pastāvīgā lietošanā ar Ādažu pagasta padomes 2003.gada 15.aprīļa sēdes lēmumu Nr.4 kā līdzvērtīga zeme piemājas saimniecības „Veckaktiņi" uzturēšanai. Lēmums pieteicēja mātei bija paziņots un nav pārsūdzēts.

[3.5] Zeme 14,69ha platībā, kas atbilst īpašuma „Kaktiņi" zemes vēsturiskajai kopplatībai, tika piešķirta *B.A.* mantiniekiem. *M.M.* bija jāpieprasa trūkstošā zeme no otras mantinieces *V.Z.*, kura savlaicīgi bija nokārtojusi īpašumtiesības.

[3.6] Attiecībā uz nepiešķirto zemi 1,5ha platībā, *M.M.* nav lūgusi piešķirt kompensāciju sertifikātos, vai arī piešķirt līdzvērtīgu zemi citā vietā no brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm. Tādējādi pieprasītā kompensācija Ls150 000 apmērā ir nepamatota. Bez tam pats kompensācijas summas apmērs nav nekā pamatots.

[3.7] Pieteicēja pieprasītā morālā un materiālā kaitējuma kompensācija uzskatām par nepamatotu, jo no pieteikuma nav saprotams kādas tieši faktiskās sekas vai zaudējumus pieteicējam radījis fakts, ka atbildējs sniedzis atbildi uz vienu no iesniegumiem ar piecu dienu termiņa nokavējumu. Atbildi uz iesniegumu atbildētāja nevarēja sniegt termiņā, jo atbildīgais darbinieks atradās ikgadējā atvaļinājumā. Otra iesnieguma atbildes sniegšanas termiņš nav nokavēts.

Atbildētājs uzskata, ka ar savu faktisko rīcību, neatbildot termiņā uz pieteicēja iesniegumu, nav radījis būtisku personas tiesību un interešu aizskārumu.

[4] 2008.gada 17.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemti pieteikuma precizējums, kurā pieteicējs lūdz uzlikt par pienākumu atbildētajam izpildīt Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumu tā atlikušajā daļā – uzlikt par pienākumu atbildētājam piešķirt pieteicējam līdzvērtīgu zemi 1,17ha apmērā un atzīt īpašumtiesības.

[5] 2008.gada 15.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuri pamatoti ar sekojošiem apsvērumiem.

[5.1] Ar tiesas spriedumu pieteicēja mātei tika atzītas tiesības saņemt zemi, nevis atjaunotas īpašuma tiesības.

[5.2] Pieteicēja māte nav lūgusi piešķirt pastāvīgā lietošanā zemi 1,17ha platībā. Pieteicējs līdz 2007.gada 28.decembrim varēja iesniegt Centrālajai zemes komisijai pieprasījumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu.

[5.3] *B.A.* mantiniekiem ir atgriezta visa viņam piederējusī zeme 14,69ha platībā. Pieteicējs var vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā ar prasību pret mantinieci *V.Z.*.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs atteicās no visiem prasījumiem, izņemot prasījumu par labvēlīga administratīva akta izdošanu – piešķirt 1,17ha zemes, kurus atbildētājs nav piešķīris pieteicēja mirušajai mātei *M.M.* saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumu lietā Nr.C-288/8. Prasījums pamatots ar pieteikumā un pieteikuma papildinājumos ietvertajiem apsvērumiem. Pieteicējs uzskata, ka ja ar tiesas spriedumu viņa mātei tikušas atzītas tiesības saņemt zemi, tad atbildētājam bija pienākums šo zemi piešķirt.

Atbildētājs pārstāvis pieteikumu neatzina, balstoties uz iepriekš tiesai sniegtajā paskaidrojumā ietvertajiem argumentiem. Papildus atbildētāja pārstāvis norādījis, ka Ādažu pagasta padomei ar Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumu lietā Nr.C-288/8 nav uzlikts nekāds pienākums – tajā skaitā piešķirt zemi *M.M.* Ādažu pagasta padome pamatojoties uz tiesas spriedumu piešķīrusi *M.M.* pastāvīgā lietošanā, to zemi, kura bija rezervēta *M.M.* pamatojoties uz 1992.gada 23.decembra zemes pieprasījumu – tas ir pusi no nekustamā īpašuma „Kaktiņi" daļas – 6,89ha platībā, uz kuru nebija

atjaunotas īpašuma tiesības un kura nebija nodota pastāvīgā lietošanā *B.A.* mantiniekiem. Pārējā nekustamā īpašuma „Kaktiņi" zeme 7,8ha platībā 1992.gada 7.augustā bija piešķirta *B.A.* mantiniecei *V.Z.* pastāvīgā lietošanā.

Atbildētāja pārstāvis uzsvēra, ka *M.M.* pēc zemes gabala 3,4ha platībā piešķiršanas pastāvīgā lietošanā bija jāvēršas Ādažu pagasta padomē ar lūgumu piešķirt pastāvīgā lietošanā papildus 1,5ha zemes, tiesības kuru saņemt noteiktas Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumā lietā C-288/8, jo tiesību normās atbildētājam nav noteiktas ne tiesības, ne pienākums piešķirt zemi pastāvīgā lietošanā bez personas pieprasījuma. *M.M.* nav vērsusies Ādažu novada domē ar lūgumu piešķirt viņai pastāvīgā lietošanā zemi, kā arī nav lūgusi piešķirt kompensāciju par minēto zemi.

M o t ī v u d a ļ a

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Lietā konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi:

[8.1] Kā izriet no Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra sprieduma lietā Nr.C-288/8 *(lietas 6. – 7.lapa), M.M., A.A.* un *V.Z.* ir *B.A.* nekustamā īpašuma „Kaktiņi" 14,69ha platībā mantinieki.

[8.2] 1990.gada 5.jūnijā, kā izriet no Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra sprieduma lietā Nr.C-288/8 *(lietas 6. – 7.lapa), V.Z.* iesniegusi zemes pieprasījumu un Ādažu pagasta Tautas deputātu padome ar 1992.gada 7.augusta lēmumu piešķīrusi tai lietošanā 7,8ha nekustamā īpašuma „Kaktiņi" zemes.

[8.3] 1992.gada 23.decembrī *M.M.*, kā izriet no Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra sprieduma lietā Nr.C-288/8 *(lietas 6. – 7.lapa)*, kopā ar *A.A.* iesnieguši zemes pieprasījumu un 1996.gada 10.septembrī Ādažu pagasta zemes komisija ar lēmumu atteica minētajām personām īpašuma tiesību atjaunošanu, jo nebija iesniegti visi nepieciešamie radniecību apliecinošie dokumenti.

[8.4] 1997.gada 17.jūnijā, kā izriet no Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra sprieduma lietā Nr.C-288/8 *(lietas 6. – 7.lapa), M.M., A.A.* un *V.Z.* cēluši prasību tiesā par īpašuma tiesību atjaunošanu uz nekustamo īpašumu „Kaktiņi" 14,69 ha apmērā.

[8.5] 2000.gada 18.janvārī Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar spriedumu civillietā C-288/8 *(lietas 6. – 7. lapa)* (turpmāk arī – Spriedums) atzinusi *M.M.* tiesības uz pienākošos mantojuma daļu 4,9ha platībā. *M.M.* atzītas tiesības saņemt 4,9ha līdzvērtīgu zemi citā vietā par „Kaktiņu" zemi uz kuru īpašuma tiesības vecajās robežās nav atjaunojamas. Spriedums nav pārsūdzēts.

[8.6] 2003.gada 15.aprīlī Ādažu pagasta padome ar lēmumu Nr.4 *(lietas 11.lapa)* piešķīrusi *M.M.* pastāvīgā lietošanā līdzvērtīgu zemi citā vietā 3,4ha (pēc uzmērīšanas 3,73ha) platībā piemājas saimniecības „Veckaktiņi" uzturēšanai.

[8.7] 2006.gada 31. jūlijā Ādažu novada domē reģistrēts pieteicēja 2006.gada 28.jūlija iesniegums *(lietas 44.lapa)*, kurā lūgts izskaidrot kur, kādos termiņos, kādā kārtībā un kādi dokumenti ir jāiesniedz, lai iegūtu īpašumā mirušajai mātei *M.M.* piederējušo zemi, kā arī lūgts informēt vai pieteicējam šī zeme jāprivatizē.

[8.8] 2006.gada 30.augustā Ādažu novada domē reģistrēts pieteicēja 2006.gada 29.augusta iesniegums *(lietas 43.lapa)*, kurā norādīts, ka pieteicējs vēlas iegūt īpašumā zemi, kura viņa mirušajai mātei – *M.M.* pienākas pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2000.gada 18.janvāra spriedumu civillietā C-288/8, kā arī apņemas viena vai divu gadu laikā nokārtot visas ar šo jautājumu saistītās formalitātes.

[8.9] 2006.gada 5.septembrī Ādažu novada dome ar vēstuli Nr.01-12-7/110 *(lietas 10.lapa)* sniegusi atbildi uz *Dz.M.* 2006.gada 31.jūlijā un 2006.gada 30.augustā Ādažu novada domē reģistrētajiem iesniegumiem.

[8.10] 2008.gada 30.aprīlī Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālā nodaļa ar lēmumu Nr.11-01LR1/190 *(lietas 100.lapa)* nolēma atjaunot *Dz.M.* īpašuma tiesības uz Rīgas rajona Ādažu novada „Kaktiņu" māju zemei līdzvērtīgu zemi nekustamo īpašumu „Veckaktiņi" kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/* 3,73ha platībā.

[9] Saprātīgi tulkojot pieteikumā ietverto prasījumu tiesa nonāk pie secinājuma, ka pieteicējs savā 2006.gada 30.augusta iesniegumā lūdz atbildētājam izdot labvēlīgu administratīvu aktu – piešķirt pastāvīgā lietošanā 1,17ha līdzvērtīgu zemi citā vietā, kura nav tikusi piešķirta pieteicēja mirušajai mātei *M.M.* saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumu lietā Nr.288/8. Atbildētāja Vēstule, kura gan neatbilst administratīva akta formai, pēc būtības tomēr uzskatāma par pieteicējam nelabvēlīgu administratīvu aktu.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (Administratīvā procesa likuma – turpmāk APL 254.pants) tiesai jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas noteikumi. To darot tiesai jāņem vērā visi būtiskie apstākļi, neatkarīgi no tā, vai negatīvajā administratīvajā aktā, ar kuru atteikts apmierināt pieteicēja prasījumu, šie apstākļi ir norādīti. Administratīvais akts šajā gadījumā ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīva akta izdošanu. Tas izriet no tā, ka šādā gadījumā administratīvā akta (atteikuma izdot labvēlīgu administratīvu aktu) atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt

(Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedums lietā SKA-4152006, 17.punkts).

Pamatojoties uz minēto tiesa pārbauda vai pastāv priekšnosacījumi pieteicējam labvēlīga administratīva akta izdošanai. Lietā nav strīda par to, ka *Dz.M.* ir *M.M.* vienīgais mantinieks. Lietā nav strīda, ka *M.M.* pēc 1992.gada 23.decembra nav vērsusies Ādažu pašvaldībā ar lūgumu piešķirt pastāvīgā lietošanā zemi.

[10] Tiesa sākotnēji pārbauda vai pieteicējam ir subjektīvās tiesības pieprasīt no atbildētāja labvēlīga administratīva akta izdošanu – proti, pieprasīt un saņemt no Ādažu pašvaldības pastāvīgā lietošanā līdzvērtīgu zemi 1,17ha platībā citā vietā, kura nav tikusi piešķirta pieteicēja mirušajai mātei *M.M.* saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumu lietā Nr.288/8.

Ar subjektīvajām tiesībām saprot subjektam tiesību normā piešķirtas tiesības prasīt savu interešu ievērošanu un šī mērķa sasniegšanai tiesības pieprasīt no citiem noteiktas darbības izpildi, pieciešanu vai atturēšanos no kādas darbības. Subjektīvās tiesības pastāv kā privāttiesībās, tā arī publiskajās tiesībās. Subjektīvās publiskās tiesības pastāv tad, ja persona publisko tiesību jomā ir tiesīga savās interesēs prasīt no valsts noteiktu uzvedību *(F.J.Paine, Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības, Vācijas Administratīvā procesa likums, 4.izdevums, Rīga: Tiesu namu aģentūra 2002.,74.lpp.).*

[10.1] Likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 6.panta trešā daļa noteic, ka bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, kuri zemes pieprasījumu iesnieguši pēc 1991. gada 20. jūnija, viņu bijusī zeme tiek atdota īpašumā, izņemot gadījumus, kad šī zeme līdz pieprasījuma iesniegšanas brīdim ir piešķirta pastāvīgā lietošanā citai fiziskajai personai, kā arī valstij un pašvaldībām piederošo ēku, būvju un neražojoša rakstura koplietošanas objektu uzturēšanai. Uz zemi, kas piešķirta lietošanā juridiskajām personām citām vajadzībām, tiek atjaunotas bijušo īpašnieku vai viņu mantinieku īpašuma tiesības, bet lietošanā šādu zemi viņi saņem ne vēlāk kā piecu gadu laikā, politiski represētās personas – ne vēlāk kā gada laikā pēc zemes pieprasījuma iesniegšanas. Šī paša panta astotā daļā noteic, ka, ja bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem zemi vai tās daļu dabā nevar atdot, viņiem ir tiesības saņemt īpašumā līdzvērtīgu zemi citā vietā vai kompensāciju.

Kā izriet no lietas materiāliem pieteicēja māte *M.M.*, kā bijušā zemes īpašnieka mantiniece pieprasījusi zemi 1992.gada 23.decembrī un 1996.gada 10.septembrī Ādažu pagasta zemes komisija atteica viņai īpašuma tiesību atjaunošanu, jo nebija iesniegti visi nepieciešamie radniecību apliecinošie dokumenti *(skat. punktu [8.3]).*

2003.gada 15.aprīlī Ādažu pagasta padome, pamatojoties uz Spriedumu, ar lēmumu Nr.4 piešķīrusi pieteicēja mātei *M.M.* pastāvīgā lietošanā iepriekš rezervēto līdzvērtīgu zemi citā vietā 3,4ha (pēc uzmērīšanas 3,73ha) platībā

piemājas saimniecības „Veckaktiņi" uzturēšanai. Vērtējot minēto tiesa konstatē, ka Ādažu pagasta padome piešķīrusi pieteicēja mātei *M.M.* zemi, kuru tā tika pieprasījusi 1992.gada 23.decembrī un kuru Ādažu pašvaldība pamatojoties uz šo pieprasījumu bija rezervējusi. Tādējādi tiesa nodibina, ka atbildētājs bija apmierinājis pieteicēja mātes *M.M.* 1992.gada 23.decembra zemes pieprasījumu pilnā apmērā.

[10.2] Ņemot vērā to, ka ar Spriedumu pieteicēja mātei *M.M.* tika atzītas tiesības saņemt līdzvērtīgu zemi citā vietā lielākā platībā nekā pašvaldība piešķīrusi, tiesa pārbauda, kādā veidā pieteicēja mātei *M.M.*, saskaņā ar tiesību normām, bija iespējams saņemt pastāvīgā lietošanā pārējo daļu zemes 1,5ha (pēc uzmērīšanas 1,17ha) platībā.

Atbildētājs paskaidrojumos tiesai norādījis, ka pieteicēja mātei *M.M.*, lai saņemtu pastāvīgā lietošanā nepiešķirto zemes daļu tā bija jāpieprasa pašvaldībai no brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm atbilstoši likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" normām.

Likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta pirmā daļa noteic, ka pagastu un pilsētu zemes komisijas attiecībā uz lauku zemi mēneša laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas pieņem lēmumus par iesniegumiem, kas iesniegti līdz 1997.gada 9.septembrim par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā. Pieprasījumi attiecībā uz zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā, kuri iesniegti pēc šā termiņa, tiek izskatīti tikai šādos gadījumos:

1) fizisko personu pieprasījumi:

a) ja šīm personām zemes lietošanas tiesības pāriet no citām fiziskajām personām,

b) ja tiek pieprasīta brīvā, valstij piekrītošā zeme;

2) juridisko personu pieprasījumi, ja tiek pieprasīta brīvā, valstij piekrītošā zeme:

a) lauksaimniecības vajadzībām,

b) šīm juridiskajām personām piederošo ēku un būvju (izņemot privatizācijas rezultātā iegūtās ēkas un būves) uzturēšanai.

Šī paša panta otrā daļa noteic, ka zemes pieprasījumi iesniedzami pagasta, pilsētas ar lauku teritoriju, novada pašvaldībai, kas pieņem lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā.

Kā lietā iepriekš konstatēts, Ādažu pagasta padome 2003.gada 15.aprīlī piešķīrusi *(skat punktu [8.6])* pieteicēja mātei *M.M.* pastāvīgā lietošanā zemi, kura tikusi pieprasīta 1992.gada 23.decembrī *(skat. punktu [8.3]).* Vērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus tiesa nodibina, un par to lietā strīda nav, ka pēc 1997.gada 9.septembra pieteicēja māte *M.M.* nav vērsusies Ādažu pašvaldībā ar lūgumu piešķirt pastāvīgā lietošanā brīvo, valstij piekrītošo zemi.

Tiesību normās pašvaldībai nav paredzētas tiesības piešķirt privātpersonai zemi pastāvīgā lietošanā, ja privātpersona to pašvaldībai nav lūgusi. Tādējādi,

tiesas ieskatā, atbildētājs pamatoti pēc savas iniciatīvas nav lēmis par līdzvērtīgas zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā citā vietā 1,17ha platībā pieteicēja mātei *M.M.*

[10.3] Tiesa pārbauda līdz kuram laikam pieteicēja māte *M.M.* vai viņas mantinieki varēja pieprasīt piešķirt pastāvīgā lietošanā līdzvērtīgu zemi 1,17ha platībā.

Likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" (redakcija spēkā uz 2006.gada 30.augustu) 2.panta otrā daļa cita starpā noteic, ka zemes pieprasījumi iesniedzami līdz 2006.gada 1.jūnijam pagasta, pilsētas ar lauku teritoriju, novada pašvaldībai, kas pieņem lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā. Lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā iesniedz Valsts zemes dienesta attiecīgajai reģionālajai nodaļai.

Kā izriet no minētās tiesību normas, pieteicēja māte *M.M.* vai viņas mantinieki varēja pieprasīt zemi pastāvīgā lietošanā līdz 2006.gada 1.jūnijam. Lietas materiālos esošie pierādījumi liecina, ka pieteicēja māte *M.M.* vai viņas mantinieki nav vērsušies Ādažu novada domē līdz 2006.gada 1.jūnijam ar lūgumu piešķirt pastāvīgā lietošanā līdzvērtīgu zemi 1,17ha platībā. Pieteicējs vērsies ar lūgumu piešķirt viņam zemi Ādažu novada domē 2006.gada 30.augustā *(skat. punktu [8.8])* – tas ir pēc likumā noteiktā termiņa beigām. Tādējādi pieteicēja mātes *M.M.* vai viņas mantinieku tiesības pieprasīt piešķirt pastāvīgā lietošanā līdzvērtīgu zemi 1,17ha platībā nav izmantotas un ir izbeigušās 2006.gada 1.jūnijā.

Pamatojoties uz minēto tiesa nodibina, ka *Dz.M.*, kā *M.M.* mantiniekam nav subjektīvo tiesību prasīt Ādažu novada domei piešķirt pastāvīgā lietošanā līdzvērtīgu zemi 1,17ha platībā citā vietā, kura nav tikusi piešķirta pieteicēja mirušajai mātei *M.M.* saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumu lietā Nr.288/8.

[11] Tiesa procesuālās ekonomijas nolūkos nevērtē pārējos lietas materiālos ietvertos apsvērumus, jo tie nevar ietekmēt pieteicēja subjektīvo tiesību neesamību pēc būtības.

[12] Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka pieteicēja pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289.- 291.pantu Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *Dz.M.* pieteikumu, kurā lūgts uzlikt Ādažu novada domei par pienākumu izdot labvēlīgu administratīvu aktu – piešķirt pastāvīgā lietošanā līdzvērtīgu zemi citā vietā 1,17ha platībā, kura nav tikusi piešķirta pieteicēja mirušajai mātei *M.M.* saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 18.janvāra spriedumu lietā Nr.288/8.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnesis (paraksts) V.Vazdiķis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis _____ V. Vazdiķis

Rīgā 2008. gada 21. oktobrī